

Nội dung bài viết

1. [Soạn bài Thu hứng \(Cảm xúc mùa thu\) lớp 10 KNTT - Trước khi đọc](#)
2. [Soạn bài Cảm xúc mùa thu \(Thu hứng\) lớp 10 KNTT - Trong khi đọc](#)
3. [Soạn Văn 10 bài Thu hứng \(Cảm xúc mùa thu\) KNTT - Sau khi đọc](#)
4. [Soạn bài Thu hứng \(Cảm xúc mùa thu\) lớp 10 KNTT - Kết nối đọc viết](#)

Soạn bài Thu hứng (Cảm xúc mùa thu) lớp 10 KNTT - Trước khi đọc

Câu hỏi (trang 47 SGK Ngữ Văn 10 Tập 1):

1. Về hình thức, thể thơ Đường luật thường có kết cấu vô cùng chặt chẽ: về số câu trong một bài, số chữ trong một dòng, về cách gieo vần, niêm và đối giữa các vế câu với nhau. Người sáng tác luôn phải tuân theo những quy luật nhất định khi viết thơ Đường luật.

Về nội dung, thơ Đường luật thường đề cập đến những đề tài như tình yêu nước, vẻ đẹp thiên nhiên, tình cảm con người,....

2. Tôi đã từng xa nhà trong một khoảng thời gian tham gia khoá học hè quân đội dành cho lứa tuổi học sinh. Đó là một chuyến đi rất bổ ích, khiến tôi trưởng thành lên rất nhiều. Tôi đã xa nhà trong khoảng một tuần, ngày đầu tiên tôi cảm thấy rất háo hức với khoá học hè. Tuy nhiên đến những ngày tiếp theo, tôi bắt đầu thấy nhớ nhà, nhớ gia đình. Sau khoá học, tôi cảm thấy yêu và trân trọng gia đình mình nhiều hơn.

Soạn bài Cảm xúc mùa thu (Thu hứng) lớp 10 KNTT - Trong khi đọc

1. Khung cảnh mùa thu được tái hiện trong bài thơ (màu sắc, không khí, trạng thái vận động của sự vật).

- Màu sắc: màu đỏ ủa của rừng phong, trắng của sương

- Không khí: tiêu đi ầu, hiu hắt, âm u

- Trạng thái vận động: sóng tung vọt tr ờm b ầu trời, gió mây sà xuống mặt đất

2. Hãy nhận diện phép đối trong cả nguyên tác và dịch nghĩa trong các cặp câu thơ 3-4 và 5-6

Câu thơ	Phiên âm	Dịch nghĩa
3 - 4	Ba lãg kiêm thiên dũg >< Phong vân tiếp địa âm	Sóng tung vọt trùm bầu trời >< gió mây sà xuống khiến mặt đất âm u
5 - 6	Tùng cúc lưỡng khai >< cô chu nhất hệ Tha nhật lệ >< cô viên tâm (B T T >< T B B)	Khóm cúc nở hoa đã hai lần >< con thuyền lẻ loi thất chật (cái tĩnh >< cái động) Tuôn rơi nước mắt ngày trước – tấm lòng nhớ về vườn cũ (cái cụ thể >< cái trừu tượng)

3. Âm thanh của tiếng dao thước may áo, tiếng chày đập vải gợi ra không khí gì?

- Âm thanh của tiếng dao thước may áo, tiếng chày đập vải gợi ra không khí sinh hoạt hằng ngày của người dân, báo hiệu một mùa đông lạnh lẽo sắp đến. Mọi người đều đang vội vàng, gấp gáp may áo chuẩn bị chống rét, âm thanh diễn tả sự thốn thức, mong chờ được trở về quê của tác giả.

Soạn Văn 10 bài Thu hứng (Cảm xúc mùa thu) KNTT - Sau khi đọc

Nội dung chính:

Bài thơ “Thu hứng” của Đỗ Phủ thể hiện nỗi lòng riêng của nhà thơ, chan chứa tâm sự yêu nước, thương đời. Nghệ thuật thơ Đường ở đây đã đạt đến trình độ mẫu mực.

*Trả lời câu hỏi sau khi đọc

Câu 1 (trang 49 SGK Ngữ văn 10 Tập 1)

- Bố cục:

+ Đề(câu 1,2): Cảnh thu trên cao

+ Thực (câu 3,4): Cảnh thu dưới thấp

+ Luận (câu 5,6): Nỗi nhớ quê hương da diết

+ Kết 9 câu 7,8): Nỗi nhớ nhà, nhớ người thân

- Cách gieo vần:

+Bài thơ chỉ gieo một vần (là vần bằng) ở các câu 1-2-4-6-8. Cuối các câu 1-2-4-6-8 bài Thu hứng lần lượt là các vần bằng: lâm-sâm-âm-tâm-châm

- Luật bằng-trắc

Ngọc lộ điều thương phong thụ lâm	T T B B B T B
Vu sơn, Vu giáp khí tiêu sâm	B B B T T B B
Giang gian ba lãng kiêm thiên dũng	B B B T B B T
Tái thượng phong vân tiếp địa âm	T T B B T T B
Tùng cúc lưỡng khai tha nhật lệ	B T T B B T B
Cô chu nhất hệ cố viên tâm	B B T T T B B
Hàn y xứ xứ thôi đao xích	B B T T B B T
Bạch Đế thành cao cấp mộ châm.	T T B B T T B

- Về đối: đối thanh, đối ý ở câu thực và câu luận

Câu thơ	Phiên âm	Dịch nghĩa
3 - 4	Ba lãng kiêm thiên dũng >< Phong vân tiếp địa âm	Sóng tung vọt trùm bầu trời >< gió mây sà xuống khiến mặt đất âm u
5 - 6	Tùng cúc lưỡng khai >< cô chu nhất hệ Tha nhật lệ >< cố viên tâm (B T T >< T B B)	Khóm cúc nở hoa đã hai lần >< con thuyền lẻ loi thất chặt (cái tĩnh >< cái động) Tuôn rơi nước mắt ngày trước – tấm lòng nhớ về vườn cũ (cái cụ thể >< cái trừu tượng)

Câu 2 (trang 49 SGK Ngữ văn 10 Tập 1):

- Bản dịch của Nguyễn Công Trứ

+ Câu đầu tiên, tác giả chưa dịch sát nghĩa từ “điều thương”- đây là tính từ nhưng lại đóng vai trò làm động từ trong câu thơ. Cần phải diễn đạt được sắc thái tàn phá khắc nghiệt của sương đối với rừng phong.

+ Câu 3: Chữ “thăm” diễn đạt chưa trọn vẹn nghĩa, nó khiến âm hưởng bài thơ bị kéo xuống

+ Câu 5, khi dịch “Khóm cúc tuôn thêm dòng lệ cũ”, tác giả làm mất từ “lưỡng khai” quan trọng, từ này có ý nghĩa nhấn mạnh vào sự lặp lại

+ Câu 6: “con thuyền buộc chặt mối tình nhà”, tác giả không truyền tải được hết sự trống trải, cô đơn của kẻ lữ hương trong chữ “cô” phần phiên âm.

- Bản dịch của Khương Hữu Dụng

+Câu 2: “Vu sơn, Vu giáp khí thu dày”, tác giả dịch chưa sát với “khí tiêu sâm” – khí thu hiu hắt, gợi ra một không gian ảm đạm, trầm buồn

+ Câu 4: “Đầu ải mây sa mặt đất bay”, tác giả dịch chưa làm nổi bật được cái âm u nơi mặt đất

+ Câu 6: “Lòng quê buộc một chiếc thuyền đây”, tác giả dịch mất chữ “cố”, không nổi bật được nỗi nhớ quê xưa

+ câu 8: “Bạch Đế thành hôm rộn tiếng chày”, tác giả dịch mất khoảng thời gian buổi chiều, gợi khoảnh khắc lao động lúc ngày tàn.

Câu 3 (trang 49 SGK Ngữ văn 10 Tập 1)

- Không khí cảnh thu trong 4 câu đầu:

+ Ngọc lộ: Miêu tả hạt sương móc trắng xóa, dày đặc làm tiêu đi ải, hoang vu cả một rừng phong.

+ Phong thụ lâm: hình ảnh được dùng để miêu tả mùa thu

+ “Vu sơn Vu giáp”: tên những địa danh nổi tiếng ở vùng Quỳ Châu, Trung Quốc, vào mùa thu, khí trời âm u, mù mịt.

+ “Khí tiêu sâm”: hơi thu hiu hắt, ảm đạm

+ Hình ảnh đối lập, phóng đại: sóng – vọt lên tận trời (thấp – cao), mây – sa sầm xuống mặt đất (cao – thấp)

- Tác giả đã vẽ nên một bức tranh thiên nhiên mùa thu vừa mang vẻ dữ dội, hùng tráng vừa xác xơ, tiêu đi ải. Từ đây, ta thấy được tâm trạng cô đơn, lo âu, bất an của nhà thơ trước thực tại xã hội còn tối tăm mịt mờ.

Câu 4 (trang 49 SGK Ngữ văn 10 Tập 1)

- Các từ ngữ, hình ảnh gợi cảm xúc của nhân vật trữ tình: “tha nhật lệ”, “cô chu”, “cố viên tâm”

=> Nhân vật trữ tình trong trạng thái lẻ loi, cô độc, nhớ nhung quê nhà da diết.

Câu 5 (trang 49 SGK Ngữ văn 10 Tập 1)

- Việc mô tả khung cảnh sinh hoạt của con người ở hai câu thơ kết đã khiến tác giả như nhớ lại cuộc sống lao động đầm ấm, yên vui với những âm thanh giản dị của sự sống. Tuy nhiên, nó lại khiến con người bừng tỉnh trước thực tại và càng gia tăng nỗi nhớ quê, nhớ nhà, nhớ người thân da diết.

Câu 6 (trang 49 SGK Ngữ văn 10 Tập 1)

- Thu Hứng được sáng tác khi Đỗ Phủ đang lưu lạc tại Quỳ Châu, sống những tháng ngày khốn khó, bệnh tật. Tuy nhiên, bài thơ không chỉ là nỗi niềm thân phận của cá nhân nhà thơ mà còn là nỗi lòng của biết bao người dân Trung Hoa thời bấy giờ. Sống trong cảnh loạn lạc, nước mất nhà tan, xã hội chưa ngày nào được yên ổn, người dân luôn phải sống trong nỗi bất an, lo sợ, lẻ loi, trống vắng.

Câu 7 (trang 49 SGK Ngữ văn 10 Tập 1)

Câu thơ nào trong bài cũng thể hiện cảm xúc về mùa thu, nỗi niềm tâm sự của tác giả trong mùa thu. Đúng vậy! Bởi bài thơ được sáng tác theo luật Đường, ngôn ngữ cô đọng, súc tích, ý tại ngôn ngoại. Một đặc trưng trong bút pháp của thơ Đường đó là tả cảnh ngụ tình. Vì vậy, trong thơ, cảnh và tình luôn hoà quyện vào nhau. Đỗ Phủ tả cảnh mùa thu xơ xác, tiêu điều hay chính lòng nhà thơ đang cảm thấy u uất, bất an, lo sợ. Cái vọt lên của sóng, cái sà xuống của mây phải chăng là tâm trạng muốn vùng thoát khỏi thực tại tù túng, tối tăm, mù mịt. Mỗi lời thơ tả cảnh của Đỗ Phủ đều thật chan chứa cảm xúc.

Soạn bài Thu hứng (Cảm xúc mùa thu) lớp 10 KNTT - Kết nối đọc viết**Câu hỏi (trang 49 SGK Ngữ văn 10 Tập 1):**

Những yếu tố làm nên đặc trưng và sức hấp dẫn của thơ Đường luật và thơ hai-cư có nhiều điểm gần gũi nhau. Hãy viết đoạn văn khoảng 150 chữ về những điểm tương đồng ấy.

Gợi ý

Những yếu tố làm nên đặc trưng và sức hấp dẫn của thơ Đường luật và thơ hai-cư có nhiều điểm gần gũi nhau. Tiêu biểu nhất đó là ở sự kiệm lời. Thơ hai-cư và thơ Đường luật đều là những thể loại trữ tình, lời ít ý nhiều. Nhà thơ chú ý tạo nên những khoảng trống giữa bề mặt ngôn ngữ và những lớp nghĩa ẩn sâu bên trong. Nhiệm vụ của bạn đọc là kết nối những mảnh ghép ngôn từ, khám phá những tư tưởng triết lý của nhà thơ thông qua những sáng tạo nghệ thuật. Nếu thơ hai-cư thường biểu hiện những rung cảm của con người trước thiên nhiên bằng những hình ảnh trong sáng, nhẹ nhàng mà đậm tính tượng trưng thì thơ Đường luật thường sử dụng những hình ảnh ước lệ tượng trưng. Cả hai thể loại đều nhằm đến mục đích tả ít, gợi nhiều, tả gián tiếp hơn là trực tiếp, nhờ đó mở ra không gian cho người đọc cảm nhận bài thơ.